

Щоквартальний науково-методичний журнал Освіта та розвиток обдарованої особистості № 3 (82) / III квартал / 2021

Видання входить до категорії Б Переліку наукових фахових видань України,
у яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт
на здобуття наукових ступенів доктора наук, кандидата наук та ступеня доктора філософії
(затверджено наказом МОН України від 02.07.2020 р. № 886, додаток 4)

Засновники:

Національна академія педагогічних наук України,
Інститут обдарованої дитини НАПН України,
Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 19047-7837 Р
від 08.06.2012 року

Рекомендовано до друку
Вченою радою
Інституту обдарованої дитини НАПН України (протокол № 8 від 29 вересня 2021 року)

Свідоцтво про внесення до
Державного реєстру суб'єктів
видавничої справи серія ДК № 6081
від 14.03.2018 р.
Формат 60x84 1/8. Ум.-друк. арк. 12,79
Тираж 300 прим. Замовлення № 0508
Підписано до друку 30 вересня
2021 року

Наукове редагування:

Наталія Аніщенко

Літературне редагування:

Анастасія Ласкова-Ярмоленко

Редагування англомовного блоку:

Мілена Міленіна,
Ірина Якимова

Дизайн та верстка:

Олександр Топал

Адреса редакції:
04053, вул. Січових Стрільців, 52-Д,
м. Київ, Україна
Тел./факс (044) 481-27-02
Email: iod.napn@ukr.net,
iod.ukraine@gmail.com

Головний редактор

Бондаренко В.В. – д-р пед. наук, доц. (Національна академія внутрішніх справ)

Редколегія

Волкова Н.П. – д-р пед. наук, проф. (Університет ім. Альфреда Нобеля)
Голок О.А. – канд. пед. наук, доц. (Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського)
Калмикова Л.О. – д-р психол. наук, проф. (ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г. Сковороди»)
Ковшар О.В. – д-р пед. наук, проф. (Криворізький державний педагогічний університет)
Король Л.Д. – канд. психол. наук (НУ «Острозька академія»)
Крушевська О. – канд. пед. наук (Університет Яна Длугоша в Ченстохові, Польща)
Мілютіна К.Л. – д-р психол. наук (Київський Національний університет ім. Т. Шевченка)
Пермінова Л.А. – канд. пед. наук (Херсонський державний університет)
Рудницька С.Ю. – д-р психол. наук (Інститут психології ім. Г.С. Костюка НАПН України)
Слітухіна І.А. – д-р пед. наук, проф. (Національний авіаційний університет)
Хохлов М.О. – канд. психол. наук (Московський державний університет ім. М.В. Ломоносова, Російська Федерація)
Яцишин А.В. – канд. пед. наук, снс (Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України)

Редакційна рада

Заступник головного редактора, науковий редактор (серія «Педагогічні науки»)
Мельник М.Ю. – канд. пед. наук (Інститут обдарованої дитини НАПН України)
Заступник головного редактора (серія «Психологічні науки»)
Андросович К.А. – канд. психол. наук (Інститут обдарованої дитини НАПН України)

Гульбс О.А. – д-р психол. наук, проф. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини)
Кобець О.В. – д-р психол. наук, доц. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини)
Лавренова М.В. – канд. пед. наук, доц. (Мукачівський державний університет)
Мадзігон В.М. – д-р пед. наук, проф., дійсний член НАПН України (Інститут обдарованої дитини НАПН України)
Остапчук О.С. – канд. пед. наук (ДВНЗ «Криворізький державний педагогічний університет»)
Сіткар В.І. – канд. психол. наук (Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка)
Чудакова В.П. – канд. психол. наук (Інститут педагогіки НАПН України)

Міжнародна редакційна рада

Барбанов Р.С. – психолог, член-кореспондент Академії медико-технічних наук РФ (Інститут освіти дорослих Міжнародної академії соціальної технології, Російська Федерація)
Баратов Ш.Р. – д-р психол. наук, проф. (Бухарський державний університет, Узбекистан)
Вержибок Г.В. – канд. психол. наук (Мінський державний лінгвістичний університет, Білорусь)
Тойрова Г.І. – д-р пед. наук (Бухарський державний університет, Узбекистан)
Халілова Н.І. – канд. психол. наук, доц. (Ташкентський державний педагогічний університет ім. Нізамі, Узбекистан)
Чупров Л.Ф. – канд. психол. наук, проф. (Російська Академія природничих наук, Російська Федерація)
Шаріпов Ш.С. – д-р пед. наук, проф. (Ташкентський державний педагогічний університет ім. Нізамі, Узбекистан)

Освіта та розвиток обдарованої особистості : щоквартальний науково-методичний журнал / В.В. Бондаренко (голов. ред.) та ін. – Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України. – 2021. – № 3 (82), III квартал. – 110 с.

Думка авторів може не співпадати з думкою редакції. При передрукуванні посилання на журнал обов'язкове.
Редколегія залишає за собою право наукового редагування

Quarterly scientific-methodical journal
Education and Development of Gifted Personality
No. 3 (82) / III quarter / 2021

**Edition is included in category B of the List of scientific professional publications of Ukraine,
which may publish the results of dissertations for the degrees of Doctor of Science,
Candidate of Sciences and Doctor of Philosophy
(approved by the Ministry of Education and Science of Ukraine from 02.07.2020 No. 886, appendix 4)**

Founders:

National Academy
of Educational Sciences of Ukraine,
Institute of Gifted Child
of NAES of Ukraine,
G.S. Kostiuk Institute
of Psychology of NAES of Ukraine

**Certificate of State registration
of published means of Mass
information
Series KB No. 19047-7837 P
of June 8, 2012**

Recommended to the press by
Scientific Council of the Institute
of the Gifted Child of NAES of Ukraine
(Protocol No. 9 of September 29, 2021)

Certificate of entry into the State list
of Subjects of Publishing activity
series DK No. 6081 of March 14, 2018
Format 60×84 1/8.
Equip.-publ. sheet 12,79
Circulation 300 issues. Order No. 0508
Signed to publishing of September 30, 2021

Scientific Editor:

Nataliia Anishchenko

Proof Reader:

Anastasiia Laskova-Yarmolenko

English Block Editor:

Milena Milenina,
Iryna Yakymova

Design and Making-up:

Oleksandr Topal

Address of editorial office:

04053, Sichovykh Striltsiv str., 52-D,
Kyiv-c., Ukraine
Tel./fax: (044) 481-27-02
Email: iod.napn@ukr.net,
iod.ukraine@gmail.com

Editor in Chief

Bondarenko V. – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor (National Academy of Internal Affairs)

Editorial board

Volkova N. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Alfred Nobel University)
Holiuk O. – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Vinnitsa State Pedagogical University named after M. Kotsyubinsky)
Kalmykova L. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Pereyaslav-Khmelnytsky State Pedagogical University named after G. Skovoroda)
Kovshar O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kryvyi Rih State Pedagogical University)
Korol L. – Candidate of Psychological Sciences (Ostroh Academy)
Krushevska O. – Candidate of Pedagogical Sciences (Jan Dlugosz University in Czestochowa, Poland)
Miliutina K. – Doctor of Psychological Sciences (Kyiv National University named after T. Shevchenko)
Perminova L. – Candidate of Pedagogical Sciences (Kherson State University)
Rudnytska S. – Doctor of Psychological Sciences (G.S. Kostiuk Institute of Psychology of NAES of Ukraine)
Slipukhina I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (National Aviation University)
Khokhlov M. – Candidate of Psychological Sciences (Moscow State University named after M.V. Lomonosov, Russian Federation)
Yatsyshyn A. – Candidate of Pedagogical Sciences (Institute of Information Technologies and Teaching Aids of NAES of Ukraine)

Members of editorial board:

Deputy editor from the series «Pedagogical Sciences», scientific editor

Melnyk M. – Candidate of Pedagogical Sciences (Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine)

Deputy editor from the series «Psychological Sciences»

Androsovykh K. – Candidate of Psychological Sciences (Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine)

Hulbs O. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Uman State Pedagogical University named after P. Tychnina)

Kobets O. – Doctor of Psychological Sciences, Associate Professor (Uman State Pedagogical University named after P. Tychnina)

Lavrenova M. – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (Mukachevo State University)

Madzihon V. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Academician of the NAES of Ukraine (Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine)

Ostapchuk O. – Candidate of Pedagogical Sciences (Kryvyi Rih State Pedagogical University)

Sitkar V. – Candidate of Psychological Sciences (Ternopil National Pedagogical University named after V. Hnatiuk)

Chudakova V. – Candidate of Psychological Sciences (Institute of Pedagogy of NAES of Ukraine)

Members of the International editorial board:

Barabanov R. – Psychologist, member of the Academy of Medical and Technical Science of Russian Federation (Institute of Adult Education of the International Academy of Social Technologies, Russian Federation)

Baratov Sh. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Bukhara State University, Uzbekistan)

Verzhybok H. – Candidate of Psychological Sciences (Minsk State Linguistic University, Belarus)

Toirova H. – Doctor of Pedagogical Sciences (Bukhara State University, Uzbekistan)

Khalilova N. – Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor (Tashkent State Pedagogical University named after Nizami, Uzbekistan)

Chuprov L. – Candidate of Psychological Sciences, Professor (Russian Academy of Natural Sciences, Russian Federation)

Sharipov Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Tashkent State Pedagogical University named after Nizami, Uzbekistan)

Education and Development of Gifted Personality : Quarterly Scientific-methodical Magazine / V. Bondarenko (Head Editor) and others. – Kyiv : Institute of Gifted Child of NAES of Ukraine. – 2021. – No. 3 (82), III quarter. – 110 p.

*Meaning of the authors could not be the same with editorial staff.
While reprinting, reference to this journal is obliged*